

Лях Т.Л., к. пед. н.

(м. Київ)

t_liach@hotmail.com

Напрями соціально-педагогічної діяльності волонтерських груп

Як свідчать результати дослідження, проведеного у 2009 році Всеукраїнським громадським центром "Волонтер", найпоширенішим напрямом соціально-педагогічної роботи волонтерських груп є *профілактичний*. Така діяльність спрямована на профілактику соціальної, культурної та психологічної дезадаптації. Волонтери працюють з особами девіантної поведінки та маргінальними групами. Найчастіше вони здійснюють профілактичну роботу серед дітей і молоді, у сім'ях, школах, територіальній громаді з метою попередження поширення шкідливих звичок, негативних явищ, соціальних хвороб шляхом просвітницької роботи.

Також поширеним є *інформаційно-просвітницький*. Увагою волонтерів з кожним роком не лише охоплюється все більша кількість дітей та молодих людей, але й розширюється коло категорій осіб, з якими проводиться просвітницько-профілактична робота. Зокрема є тенденція до здійснення просвітницьких програм у притулках, приймальниках-розподільниках для дітей та колоніях.

Наступним напрямом є *рекреативний*. Саме з організації змістовного дозвілля дітей та молодих людей розпочиналася свого часу діяльність численних волонтерських груп центрів соціальних служб для молоді. Готувалися волонтери-ігротехніки за спеціальними програмами, які дозволяли організовувати дозвілля не лише в умовах тієї чи іншої установи, але й на вулиці. Нині цей напрямок роботи волонтерських груп продовжує розвиватись, охоплюючи не тільки дітей та молодь як цільову групу, але й приділяючи увагу пацієнтам лікарень, сім'ям, людям похилого віку та інвалідам.

Водночас, набуває усе більшої популярності *реабілітаційний* напрямок соціально-педагогічної роботи волонтерських груп. Це пояснюється активною появою волонтерських програм у спеціалізованих соціальних службах та реабілітаційних центрах, які замаються соціальною, трудовою та медичною реабілітацією.

Соціально-рекламний напрямок роботи волонтерів стає важливим ресурсом, оскільки саме їхніми силами на сьогодні в Україні проводиться чимало соціально-рекламних кампаній, розповсюджуються інформаційні плакати, брошури, буклети.

Соціально-побутовий напрямок діяльності волонтерських груп передбачає надання конкретних послуг особам, що їх потребують, з метою підтримки їх у складних життєвих обставинах. Волонтерами здійснюється закупівля та доставка ліків тяжко хворим пацієнтам медичних установ, мало мобільним та немобільним людям з особливими потребами та літнього віку. Також працюють програми допомоги в прибиранні, пранні та прасуванні, приготуванні їжі самотнім пенсіонерам та інвалідам.

Охоронно-захисний напрямок передбачає здійснення заходів щодо соціально-правового захисту літніх людей, інвалідів, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, одиноких матерів, багатодітних сімей, потерпілих від техногенних та екологічних катастроф. Волонтери державних та громадських організаціям надають психолого-педагогічну, соціально-медичну, інформаційно-правову та юридичну допомогу дітям та їхнім батькам.

Діагностико-корекційний напрямок роботи волонтерських груп є не надто поширеним, оскільки вимагає глибоких знань із соціальної педагогіки, соціальної роботи та психології тих людей, які працюють у даній галузі, що ускладнює процес підготовки волонтерів. Ця робота вимагає від волонтера постійного особистісного та професійного зростання, оволодіння новими знаннями, сучасними технологіями професійної роботи, а також постійного методичного супроводу та супервізії фахівця в даній галузі.

Відносно новим для українського волонтерства є *фандрейзинговий* напрям роботи волонтерських груп. Усе частіше волонтери стають не тільки виконавцями, але й ініціаторами збору благодійних пожертв на допомогу окремим особам або соціальним групам.